



## LIETUVOS RESPUBLIKOS UŽSIENIO REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, J. Tumo-Vaižganto g. 2, 01108 Vilnius, tel. (8 5) 236 2444, faksas (8 5) 236 2626

El. p. [urm@urm.lt](mailto:urm@urm.lt), <http://www.urm.lt>

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188613242

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2023-05- Nr.

### DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS NARYSTĖS TARPTAUTINĖSE ORGANIZACIJOSE 2022 M. SĄVADO

Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija, atsižvelgdama į 2023 m. balandžio 18 d. vykusiam Tarpinstituciniame pasitarime surengto aptarimo rezultatus ir priimtus sprendimus, teikia patikslintą Lietuvos Respublikos narystės tarptautinėse organizacijose 2022 m. sąvado projektą (toliau – Sąvado projektas) ir pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės atstovo pastabą pakoreguotą Vyriausybės pasitarimo protokolo projektą.

Atsižvelgta į Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos atstovo pastabą dėl Cheminio ginklo uždraudimo organizacijos – ankstesnėje Sąvado projekto skiltyje „Užsienio reikalų ministerijos valdymo sritis“ pateikta informacija apie veiklą 2022 m. šioje organizacijoje perkelta į skiltį „Ekonomikos ir inovacijų ministerijos valdymo sritis“.

Atsižvelgdama į Vidaus reikalų ministerijos atstovo pasiūlymą sutelkti Lietuvos Respublikos narystės mokesčių mokėjimą tarptautinėms organizacijoms vienoje institucijoje, Užsienio reikalų ministerija norėtų atkreipti dėmesį, kad tokia praktika buvo taikoma iki 2005 m., bet Vyriausybės sprendimu buvo nutarta Lietuvos Respublikos mokesčių tarptautinėms organizacijoms mokėjimo sistemą decentralizuoti ir priskirti atsakomybę už tai konkrečioms Lietuvos institucijoms, tiesiogiai dalyvaujančioms tarptautinės organizacijos, kuriai mokėtinas Lietuvos Respublikos narystės mokestis, veikloje. Užsienio reikalų ministerija manytų, kad Vidaus reikalų ministerijos pasiūlymą būtų tikslinga aptarti kaip diskusinį klausimą Komisijoje Lietuvos Respublikos valstybės institucijų ir įstaigų veiklos tarptautinėse organizacijose ir kituose tarptautiniuose daugiašalio bendradarbiavimo formatuose klausimams spręsti. Remdamasi tokios diskusijos rezultatais Užsienio reikalų ministerija galės pateikti Vyriausybei pasiūlymų šiuo klausimu.

Atsižvelgiant į Vyriausybės kanclerės išsakytus pastebėjimus dėl Sąvado projekto tikslų ir susiejimo su Lietuvos strateginiais tikslais ir prioritetais, Užsienio reikalų ministerijos nuomone, minėtos Komisijos posėdyje būtų tikslinga inicijuoti strateginę diskusiją, po kurios suformuluoti pasiūlymai būtų pateikti Vyriausybei.

Vyriausybės pasitarime teikiamas aptarti Sąvado projektas laikytinas Lietuvos narystės tarptautinėse organizacijose tęstinės kasmetinės peržiūros, Lietuvos institucijų dalyvavimo tarptautinėse organizacijose tikslingumo (naudingumo), atstovavimo gerinimo ir Lietuvos interesų gynimo vertinimo priemone.

Sąvado projekte apžvelgiama Lietuvos Respublikos institucijų ir įstaigų veikla 167-iose tarptautinėse organizacijose ir (ar) kituose daugiašalio bendradarbiavimo formatuose, nurodomi dalyvavimo prioritetai, pateikiamas svarbiausių sprendžiamų klausimų aktualumo Lietuvai vertinimas, renginių (susitikimų) statistika, narystės naudingumo vertinimas, informacija apie mokamus narystės mokesčius, savanoriškus įnašus ir kt.

Apibendrinus Sąvado projekte aptariamą Lietuvos Respublikos kompetentingų institucijų atstovų dalyvavimo tarptautinėse organizacijose ir daugiašaliuose tarptautiniuose formatuose veiklą 2022 m., darytina išvada, kad, palyginti su ankstesniais metais, šios veiklos apimtis augo, aprėpė visus valstybės valdymo sektorius ir atitiko Lietuvos Respublikos užsienio ir sektorių politikos tikslus ir prioritetus, nurodytus Vyriausybės programoje ir atskirų ministerijų strateginiuose veiklos planuose. Dėl dramatiškai kintančios tarptautinės aplinkos ir ypač dėl Rusijos pradėtos brutalaus agresijos prieš Ukrainą 2022 metais darbo daugelyje tarptautinių organizacijų teminis turinys ir Lietuvos atstovų veikla buvo susiję su veiksmais ir sprendimais, skirtais agresijai pasauliniu mastu pasmerkti, politinei ir praktinei paramai Ukrainai teikti, agresoriaus teisinei atsakomybei už agresijos pasekmes ir jos metu įvykdytus tarptautinius nusikaltimus užtikrinti ir teisingumui agresijos aukų atžvilgiu atkurti. Kartu aktualūs išliko kiti vidaus ir tarptautiniai kariniai konfliktai ir pasaulinė darbotvarkė: tvarios plėtros tikslų įgyvendinimas, kova su klimato kaita, migracijos valdymas, visuotinė sveikata, informacinių technologijų pritaikymas ir kt.

Artimiausiu laikotarpiu parama prieš agresiją kovojančiai Ukrainai ir pasaulinė darbotvarkė, apibrėžta JT Generalinio sekretoriaus iniciatyvoje „Mūsų bendra darbotvarkė“, išliks pagrindiniais Lietuvos kompetentingų institucijų ir atstovų veiklos tarptautinėse organizacijose orientyrais.

Apibendrinus parengto sąvado projekte pateiktą mokesčių informaciją, apskaičiuota, kad 2022 m. Lietuvos Respublikos valstybės institucijos ir įstaigos tarptautinėms organizacijoms sumokėjo 18,67 mln. Eur narystės mokesčių (2021 m. – 14,44 mln. Eur, 2020 m. – 15,54 mln. Eur). Lietuvos įsiskolinimų tarptautinėms organizacijoms 2022 m. nebuvo. Iš Sąvado projekto matyti, kad būtent dėl paramos Ukrainai poreikio ypač išaugo Lietuvos savanoriškų įnašų į tarptautinius fondus, kurie skirti tarptautinių organizacijų veiklai vykdyti, apimtis: nuo 2,09 mln. Eur iki 15,33 mln. Eur (iš jų Finansų ministerija per Pasaulio banką skyrė Ukrainai 10 mln. Eur į Pasaulio banko patikos fondus siekiant teikti paramą Ukrainos ekonomikai bei Ukrainos išlaisvinimui, atsigavimui, rekonstrukcijai ir reformoms).

Užsienio reikalų ministerija norėtų pabrėžti, kad savanoriškų įnašų tarptautinėms organizacijoms mokėjimas laikytinas svarbia užsienio politikos įgyvendinimo priemone, kurią taikant galima prasmingai prisidėti prie tarptautinių organizacijų vykdomų įvairių bendradarbiavimo ir pagalbos įgyvendinimo programų bei projektų ir taip didinti Lietuvos vaidmenį bei matomumą tarptautinėse organizacijose ir kurti teigiamą šalies įvaizdį.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plane (12.1.3 veiksmas) įtvirtinta nuostata sukurti savanoriškų įmokų mokėjimo sistemą siekiant teisinėmis priemonėmis teikti finansinę paramą tarptautinių organizacijų mechanizmams, skirtiems atsakomybei už žmogaus teisių pažeidimus, persekiojimus, genocidą, nusikaltimus žmoniškumui ar karo nusikaltimus, taikyti. Užsienio reikalų ministerija, siekdama įgyvendinti šią nuostatą, artimiausiu metu ketina inicijuoti diskusiją šiuo klausimu Komisijos Lietuvos Respublikos valstybės institucijų ir įstaigų veiklos tarptautinėse organizacijose ir kituose tarptautiniuose daugiašalio bendradarbiavimo formatuose klausimams spręsti posėdyje, o tada pateikti Vyriausybei siūlomą sprendimą.

Tarpinstituciniame dialoge dėl Sąvado projekto buvo aptartos ir kitos svarbios temos, kurios tiesiogiai nesusijusios su šio Sąvado projekto patvirtinimu Vyriausybėje: savanoriškų įnašų tarptautinėms organizacijoms mokėjimo vieningos sistemos sukūrimo galimybė ir narystės mokesčių mokėjimo tarptautinėms organizacijoms sutelkimo vienoje institucijoje tikslingumas. Šias temas Užsienio reikalų ministerija ketina aptarti, išskeldama jas kaip diskusinius klausimus tarpžinybinėje komisijoje Lietuvos Respublikos valstybės institucijų ir įstaigų veiklos tarptautinėse organizacijose ir kituose tarptautiniuose daugiašalio bendradarbiavimo formatuose klausimams

spresti. Remdamasi tokios tarpžinybinės diskusijos rezultatais, Užsienio reikalų ministerija planuoja pateikti pasiūlymus Vyriausybei.

Maloniai prašytume teikti svarstyti šį Sąvado projektą artimiausiame Lietuvos Respublikos Vyriausybės positarime.

**PRIDEDAMA:**

1. Sąvado projektas, 186 lapai.
2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės positarimo protokolo projektas, 1 lapas.

Užsienio reikalų ministras

Gabrielius Landsbergis